

ВИЯВЛЕННЯ ПРОБЛЕМ ТА ПЕРЕШКОД У ФІНАНСОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РЕФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО- ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ

Багаченко О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Дослідження проблем у фінансовому забезпеченні реформування адміністративно-територіального устрою є надзвичайно актуальним завданням, оскільки успішність та ефективність реформи значною мірою залежить від наявності достатніх фінансових ресурсів та механізмів їх розподілу. Одним з ключових викликів у цьому контексті є забезпечення фінансової спроможності новостворених територіальних громад, які отримують розширені повноваження та відповідальність у результаті децентралізації. Нерівномірність економічного розвитку територій, відмінності у їх податковому потенціалі та інвестиційній привабливості зумовлюють значні диспропорції у фінансових можливостях громад, що може призвести до поглиблення регіональних диспаритетів та ускладнити досягнення цілей реформи. Іншою проблемою є недостатність власних доходів місцевих бюджетів для фінансування повноважень, переданих на місцевий рівень, що посилює їх залежність від міжбюджетних трансфертів та обмежує фінансову автономію. Крім того, реформування адміністративно-територіального устрою потребує значних початкових інвестицій у розбудову інфраструктури, створення інституційних механізмів управління, навчання та перекваліфікацію кадрів, що створює додаткове навантаження на державний та місцеві бюджети. Недосконалість системи міжбюджетних відносин, зокрема механізмів вирівнювання фінансової спроможності територій, недостатня прозорість та об'єктивність розподілу субвенцій і дотацій також створюють перешкоди для ефективного фінансового забезпечення реформи. Значні виклики пов'язані з необхідністю оптимізації мережі бюджетних установ у процесі формування нового адміністративно-територіального устрою, що може викликати соціальну напругу та опір з боку місцевих громад. Недостатня активність громадськості у бюджетному процесі, відсутність дієвих механізмів контролю за використанням бюджетних коштів з боку громадянського суспільства теж є факторами, які негативно впливають на фінансове забезпечення реформи. Для подолання цих проблем та перешкод необхідно вдосконалити систему міжбюджетних відносин, забезпечивши її більшу справедливість, прозорість та ефективність. Запровадження середньострокового бюджетного планування, програмно-цільових методів управління фінансами, посилення громадського контролю за бюджетним процесом також сприятиме підвищенню ефективності фінансового забезпечення реформи. Загалом, вирішення проблем та подолання перешкод у фінансовому забезпеченні реформування адміністративно-територіального устрою потребує комплексного та системного підходу, який би враховував інтереси всіх зацікавлених сторін та базувався на принципах субсидіарності, фінансової самодостатності та стимулювання місцевого розвитку.